

Mężczyzna Etyka Ekonomia

Pod redakcją

Edwarda Ozorowskiego
Ryszarda Cz. Horodeńskiego

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku
Białystok 2011

Spis treści

Wprowadzenie 7

CZĘŚĆ I. MĘŻCZYZNA W ASPEKCIE TEOLOGICZNO-ETYCZNYM

ABP EDWARD OZOROWSKI

ROZDZIAŁ 1. TEOLOGIA OJCOSTWA 11

- 1.1. Ojcostwo jako relacja 11
- 1.2. Teologia ojcostwa fizycznego 13
- 1.3. Ojcostwo w aspekcie duchowym 15

JÓZEF ZABIELSKI

ROZDZIAŁ 2. WSPÓLNOTOTWÓRCZA ROLA MĘŻCZYZNY 19

- 2.1. Ontyczno-aksjologiczne uposażenia mężczyzny do tworzenia wspólnoty 19
- 2.2. Formy i sposoby realizacji wspólnototwórczej roli przez mężczyznę 23
 - 2.2.1. Mężczyzna we wspólnocie małżeńsko-rodzinnej 23
 - 2.2.2. Mężczyzna we wspólnocie pracy 26
 - 2.2.3. Mężczyzna we wspólnocie obywatelskiej 29

ADAM SKRECZKO

ROZDZIAŁ 3. MĘŻCZYZNA JAKO WYCHOWAWCA 33

- 3.1. Ponowne odkrycie instynktu ojcowskiego 34
- 3.2. Powrót ojców: u boku matek, a nie wbrew nim 34
- 3.3. Specyficzne zadania wychowawcze mężczyzny-ojca 36
- 3.4. Ważne czynniki kształtujące postawę wychowawczą ojca 39
- 3.5. Ani „nieobecni”, ani „mamusiorowaci” 40

ANDRZEJ KAKAREKO

ROZDZIAŁ 4. BEZŻEŃSTWO DUCHOWNYCH W KOŚCIELE KATOLICKIM 43

- 4.1. Podstawy biblijne i teologiczne dyscypliny kościelnej w kwestii celibatu 44
- 4.2. Rozwój dyscypliny w sprawie bezżenstwa księży w kościele łacińskim 46
- 4.3. Współczesne ustawodawstwo kościelne i praktyka stolicy apostoelskiej w materii celibatu 48

ANDRZEJ PRONIEWSKI

ROZDZIAŁ 5. OJCOSTWO FIZYCZNE I DUCHOWE 51

- 5.1. Ojcostwo fizyczne 52
 - 5.1.1. Kształtowanie się pojęcia 52
 - 5.1.2. Szczegółowe aspekty 54
- 5.2. Ojcostwo duchowe 57
 - 5.2.1. Aspekt doświadczenia Boga 58

5.2.2. Aspekt rozeznania duchowego	59
5.2.3. Aspekt znajomości serca	59
5.2.4. Aspekt wyrzeczenia się własnej woli	60
5.2.5. Aspekt daru przemawiania	61
5.2.6. Ojcostwo duchowe w praktyce.....	61
5.2.7. Kryzys ojcostwa duchowego.....	62

CZĘŚĆ II. MĘŻCZYZNA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE

DARIUSZ WOJTECKI

ROZDZIAŁ 6. MĘŻCZYZNA WE WSPÓŁCZESNEJ CYWILIZACJI ZACHODU 65

6.1. Kryzys męskości.....	66
6.2. Zagubione ojcostwo.....	69

ZBIGNIEW EJSMONT

ROZDZIAŁ 7. WYBRANE ASPEKTY STARZENIA SIĘ LUDNOŚCI W EUROPIE..... 73

TADEUSZ KASABUŁA

ROZDZIAŁ 8. POZYCJA SPOŁECZNA MĘŻCZYZNY NA ZIEMIACH POLSKICH W XIX WIEKU 81

CEZARY KUKLO

ROZDZIAŁ 9. MĘŻCZYZNA SAMOTNY W ŚRODOWISKU MIEJSKIM DO POCZĄTKÓW EPOKI INDUSTRIALNEJ..... 89

9.1. Samotność w prawie.....	91
9.2. Skala zjawiska	93
9.3. Położenie materialne i warunki życia.....	96
9.4. Po prostu człowiek	99

CZĘŚĆ III. MĘŻCZYZNA W SPOŁECZEŃSTWIE I GOSPODARCE

ANNA CHMIELAK

ROZDZIAŁ 10. KRYZYS ETYKI SYSTEMU KAPITALISTYCZNEGO 105

10.1. Symptomy kryzysu etyki systemu kapitalistycznego	105
10.2. Stan i oczekiwania wobec elit w Polsce	110

ANDRZEJ F. BOCIAN

ROZDZIAŁ 11. EKONOMIA I ETYKA W DOBIE KRYZYSU 115

11.1. Tak - dla etyki	115
11.2. Dylemat etyczny współczesnego świata.....	117
11.3. Czy globalizację można winić?	119
11.4. Stan gospodarki globalnej po kryzysie	122

ANNA GABREL, RYSZARD CZ. HORODEŃSKI

ROZDZIAŁ 12. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA MĘŻCZYŹN I Kobiet W GOSPODARCE	129
12.1. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w Polsce	129
12.2. Kwestie i postulaty do rozwiązania w polityce rynku pracy.....	134

MACIEJ MUCZYŃSKI

ROZDZIAŁ 13. OJCOSTWO ZAANGAŻOWANE W ASPEKcie GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO Z RODZINNYM.....	137
13.1. Istota ojcostwa	138
13.2. Dobre praktyki – rozwiązania międzynarodowe	142
13.3. Ojcostwo zaangażowane a równowaga praca-rodzina?	143

ANDRZEJ OCHOCKI

ROZDZIAŁ 14. KOSZTY UTRZYMANIA DZIECKA	153
14.1. Podstawy metodologiczne estymacji	154
14.2. Struktura wydatków gospodarstw domowych	157
14.3. Wydatki gospodarstwa domowego na utrzymanie dziecka	159
14.4. Ubóstwo rodzin z dziećmi	163

WŁADYSŁAW MAJKOWSKI

ROZDZIAŁ 15. ZMIENNOŚĆ STATUSU I RÓL MĘŻA I OJCA WE WSPÓŁCZESNEJ RODZINIE POLSKIEJ	167
15.1. Patriarchalny charakter rodziny preindustrialnej	168
15.1.1. "Racje" biblijne.....	170
15.1.2. Racje kulturowe.....	171
15.1.3. Rozumienie bilogicznej roli kobiety.....	172
15.1.4. Czynniki ekonomiczne	172
15.2. Ku nowej strukturze rodziny współczesnej	171
15.2.1. Emancypacja kobiet.....	171
15.2.2. Nowy status i nowe role kobiece w społeczeństwie i rodzinie	175
15.3. Status i rola męża we współczesnej rodzinie	177

PIOTR NICZYPORUK

ROZDZIAŁ 16. KOMPETENCJE PATER FAMILIAS WZGLĘDEM DZIECI W USTAWACH KRÓLEWSKI (LEGES REGIAE) W STAROŻYTNYM RZYMIE	179
16.1. Obowiązki pogrzebowo-żałobne	181
16.2. Prawo [darowania] życia i [skazania na] śmierć (<i>ius vitae necisque</i>).....	186
16.3. Prawo porzucania dzieci (<i>ius exponendi</i>).....	190
16.4. Prawo sprzedaży dzieci (<i>ius vendendi</i>).....	192
16.5. Obowiązek wychowania i alimentacji	194

EDYTA JURCZAK-PEJKO

ROZDZIAŁ 17. SKALA I PRZYCZYNY ROZWODÓW	199
17.1. Skala rozwodów w Polsce	200
17.2. Struktura rozwodów	202
17.3. Przyczyny rozwodów	204
17.4. Skutki rozwodów	211

KAZIMIERZ SZCZĘŚNIAK

ROZDZIAŁ 18. MĘŻCZYŻNA, MAŻ, OJCIEC	215
18.1. Rola społeczna mężczyzn	216
18.2. Przesłanki odmiennego zachowania się mężczyzn i kobiet	217
18.3. Modele rodziny i podział ról w rodzinie	219
18.4. Rola ojca w rodzinie	221
18.5. Rola ojca w rodzinie katolickiej	222
18.6. Rodzina w dobie obecnej	224

ZDZISŁAWA SAWICKA, AGNIESZKA GÓRSKA, ELŻBIETA SOBIESZCZAŃSKA

ROZDZIAŁ 19. OJCOSTWO ZASTĘPCZE – BLASKI I CIENIE	227
19.1. Mężczyźni we współczesnym świecie	227
19.2. Mężczyzna jako ojciec	229
19.3. Badania własne	230
19.3.1. Charakterystyka badanej populacji ojców zastępczych	231
19.3.2. Model funkcjonowania rodzin	235
19.3.3. Opieka i relacje z dziećmi	238
19.3.4. Udział mężczyzn w życiu rodzinnym	241
19.3.5. Decyzja o ustanowieniu rodziny zastępczej	242
19.3.6. Studium przypadku	243
19.4. Dylematy współczesnych mężczyzn	244
19.4.1. Najczęstsze problemy	244
19.4.2. Oczekiwania mężczyzn wobec państwa, instytucji, organizacji pozarządowych	245
19.4.3. Ocena prowadzonej polityki prorodzinnej	245

LIDIA DAKOWICZ, ANDRZEJ DAKOWICZ

ROZDZIAŁ 20. FUNKCJONOWANIE RODZIN MĘŻCZYŻN CZASOWO NIEOBECNYCH	249
20.1. Metodologia badań	249
20.2. Wyniki badań	251
Literatura	259
Spis tabel	275
Spis wykresów	278
Informacja o autorach	280